

На 8-му тижні ВУР спостерігається розростання епітелію в навколошній мезенхімі з утворенням широких виступів. При цьому замуровуються ділянки мезенхіми разом із кровоносними судинами. У цей час все більш помітним стає нерівномірне зростання правої і лівої часток тимуса – звужуються краніальні, шийні частини, які мають вигляд рогів, потовщуються та зливаються грудні частини – епітеліальні зачатки часток тимуса перетворюються у лімфоепітеліальний орган. Формування вторинних часточок тимуса відбувається на початку 3-го місяця ВУР (передплоди 31,0-40,0 мм ТКД).

Чернікова Г.М., Чала К.М.

ДАНІ ДОСЛІДЖЕНЬ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ В ОНТОГЕНЕЗІ ЛЮДИНИ, ЯКІ ВИСВІТЛЕНІ В ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛАХ

Кафедра гістології, цитології та ембріології

Вишій державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Джерелом факторів росту, які впливають на фундаментальні процеси ембріогенезу, контролюючи диференціювання та формоутворення, є ембріональний матеріал. Підкреслюється, що виявлення механізмів дії факторів росту, при нормальному розвитку, зможе допомогти розумінню участі цих агентів у процесах патології у дорослих організмів (John K. Heath, Austin G. Smith, 1989).

Відомо, що легені людини формуються на 5-му тижні ембріонального розвитку людини шляхом вп'ячування ентодермального епітелію на каудальному кінці гортально-трахеальної трубки в оточуючу масу мезенхіми (Пэттен Б.М., 1959). Ряд авторів відмічає, що легені формуються на 4-му тижні пренатального періоду із непарного мішкоподібного вп'ячування кишкової трубки, нижня частина якого є зачатком бронхіального дерева (Шмерлинг М.Д., 1962; Шамирзаев Н.Х., Умаров Р.А., 1983; Loosli C.G., Potter E.L. Amer., 1959). При цьому від каудального кінця зачатка відходять дві бруньки росту, які в подальшому формують правий та лівий головні бронхи (Шаповалов Ю.Н., Брусиловский А.И., 1974; Arey L.B., 1954), які проникають в целомічну порожнину та покриваються по периферії мезенхімою (Жеденов В.І., 1961).

Рахується, що біологічні фактори, які впливають на ріст легень, діють через мезенхімі. Вплив мезенхіми є індукуючим і вона визначає як формоутворюючі процеси, так і цитологічне диференціювання епітелію (Волкова О.В., Пекарський М.І., 1976; Слуха Б.А., 2002; Masters J.R.W., 1976).

Періодичність формування структур легень здебільшого визначається характером епітеліо-мезенхімальних відношень, але, послідовність періодів диференціювання похідних епітелію і мезенхіми є не вивченими (Gebb Sarah A., Shannon John M., 2000; Demayo F. et al., 2002).

Жеденов В.І. (1961) вказує на те, що розвиток бронхоепітеліального розгалуження йде у відцентровому напрямку, а мезенхімної частини легень – у доцентровому. Кипишенева Е.Д. (1972) вказує на проксимально-дистальний напрямок диференціювання мезенхіми, тобто від коренів до альвеол.

На рахунок питання формування бронхів протиріччя стосуються, як правило, не лише термінів закладки (Шишкін Г.С., Соболєва А.Д., Валицкая Р.И., 1975; Стеценко С.В., Синицкая А.Н., 1983), але й послідовності диференціювання в межах легень і окремих часточок (Волкова О.В., Пекарський М.І., 1976; Arey L.B., 1954).

Асиметричність закладки головних бронхів відмічають (Жеденов В.Н., 1955; Пэттен Б.М., 1961; Малишевская В.А., 1974; Зурнаджан С.А., 1974), що вказує на дорсокаудальне направлення росту правого бронха і латеральне лівого, а Зурнаджан С.А. (1974) відмітила асинхронність швидкості росту бронхів. Шляпников В.Н. (1965), визначаючи асиметричність та асинхронність росту розвитку легень, показав, що різні сегментарні бронхи відстають в розвитку на період від одного тижня до десяти діб.

В той же час, відомості по морфометричному вивченю легень в ембріональному періоді розвитку людини зустрічаються в поодиноких роботах, а окремі дані, які там наводяться не носять системного характеру (Студеникова Т.М., 1998; Мухина Н.Н., 2003). Окрім того, в цих роботах відсутні відомості про кількісні параметри інтегративних відношень диференціювання похідних епітелію мезенхіми, в той час, як їх характеристика може слугувати об'єктивним показником перетворень, які протікають у легенях у ембріональному періоді.

СЕКЦІЯ 3 НЕЙРОІМУНОЕНДОКРИННА РЕГУЛЯЦІЯ В НОРМІ ТА ПРИ ПАТОЛОГІЇ

Antsyrova V.V.

GENETIC MARKERS OF NON-SPECIFIC ADAPTATION DISORDERS

Y.D. Kirshenblat Department of Physiology

Higher state educational establishment of Ukraine

„Bukovinian State Medical University”

The topicality of the problem. In recent decades, repeated acute respiratory infections (ARI) as a result of a growing prevalence, the complexity of pathogenesis and insufficient effectiveness of existing treatment and prophylactic measures, constitute one of the leading problems in clinical pediatrics. The greatest incidence occurs among pre-school children. It is believed to occur due to the expansion of the number of contacts, the beginning of